

Μάιος 2019

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της μεταποίησης, καθώς και καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) και τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά το γενικό κλίμα στον συγκεκριμένο τομέα (Τρέχουσα Κατάσταση και Προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς. Η στάθμιση του δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διεξάγονται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Η έρευνα καταναλωτών γίνεται με τη χρήση τυχαίου δείγματος. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

Περίληψη

Τον Μάιο 2019, το οικονομικό κλίμα παρουσίασε επιδείνωση με τον Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να μειώνεται κατά 1,3 μονάδες σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2019. Η μείωση οφείλεται σε υποχώρηση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες, στη μεταποίηση και στο λιανικό εμπόριο, καθώς και σε επιδείνωση του καταναλωτικού κλίματος.

Οι επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών αξιολόγησαν λιγότερο ευνοϊκά την τρέχουσα οικονομική τους κατάσταση και αναθεώρησαν προς τα κάτω τις προσδοκίες για τον κύκλο εργασιών τους κατά το επόμενο τρίμηνο, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση λιγότερο θετικού κλίματος. Στο λιανικό εμπόριο και στη μεταποίηση, το κλίμα σημείωσε μικρή υποχώρηση λόγω δυσμενέστερων αξιολογήσεων για την τρέχουσα κατάσταση, παρά τις θετικές εκτιμήσεις για τη μελλοντική δραστηριότητα.

Το κλίμα στον τομέα των κατασκευών κατέγραψε σημαντική βελτίωση λόγω λιγότερο απαισιόδοξων απαντήσεων για τα υπό εξέλιξη έργα και θετικότερων εκτιμήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων στον κλάδο κατά το επόμενο τρίμηνο.

Η υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης οφείλεται κυρίως σε δυσμενέστερες απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και σε αποδυνάμωση των προθέσεων των καταναλωτών για μεγάλες αγορές κατά τους επόμενους 12 μήνες.

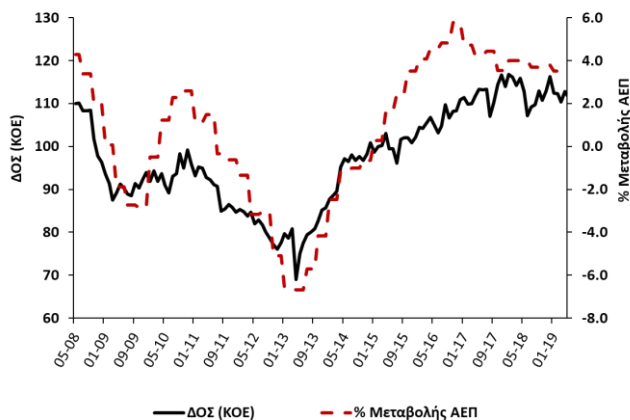

Η καταγραφή του οικονομικού κλίματος στην Κύπρο διεξάγεται μέσω της συμμετοχής του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου (ΚΟΕ), σε συνεργασία με την εταιρεία RAI Consultants Ltd, στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. Το έργο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Υπουργείο Οικονομικών και το Πανεπιστήμιο Κύπρου.

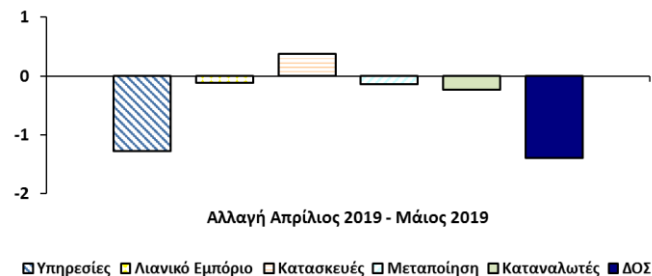

Τον Μάιο 2019, ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) για την Κύπρο μειώθηκε κατά 1,3 μονάδες σε σύγκριση με τον Απρίλιο 2019 (Διάγραμμα 1, Πίνακας 1). Ωστόσο, ο ΔΟΣ συνεχίζει να κινείται σε επίπεδα ψηλότερα του μακροχρόνιου μέσου όρου του (δηλ. τις 100 μονάδες). Η μείωση του ΔΟΣ τον Μάιο οφείλεται σε υποχώρηση του επιχειρηματικού κλίματος στις υπηρεσίες, στη μεταποίηση και στο λιανικό εμπόριο, καθώς και σε πτώση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ¹

Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

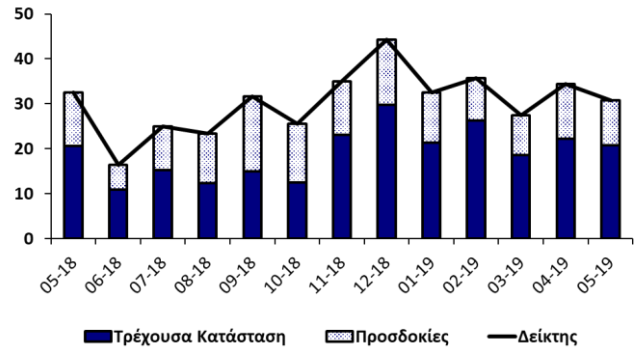

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα υποχώρησε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 3, Πίνακας 1). Τον Μάιο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την οικονομική τους κατάσταση και τον αριθμό των εργαζομένων τους το τελευταίο τρίμηνο καταγράφηκαν λιγότερο ευνοϊκές. Οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για τη ζήτηση του τελευταίου τριμήνου παρέμειναν σταθερές στα θετικά επίπεδα του Απριλίου. Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τον κύκλο εργασιών τους και για τον αριθμό των εργαζομένων τους κατά το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν σημαντικά

¹ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "Α.Ε.Π. ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ, 1ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2019 (Προκαταρκτική Εκτίμηση)", Στατιστική Υπηρεσία 15/05/19).

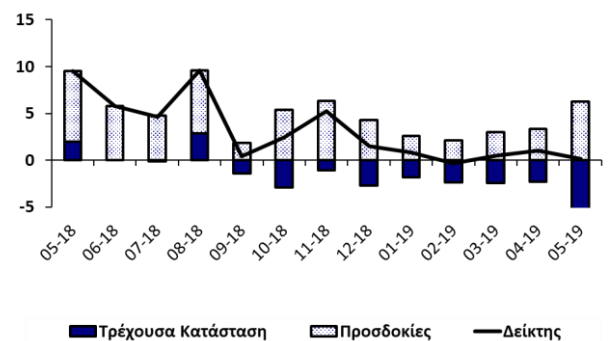
προς τα κάτω. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα πάνω συγκριτικά με τον Απρίλιο.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε οριακά λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 4, Πίνακας 1). Τον Μάιο οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τις πωλήσεις του τελευταίου τριμήνου ήταν περισσότερο αρνητικές και οι αξιολογήσεις για τα τρέχοντα αποθέματα κατέγραψαν αυξητικές τάσεις, αποδυναμώνοντας το κλίμα. Οι προσδοκίες για τις πωλήσεις το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν προς τα πάνω, ενώ οι εκτιμήσεις για τις παραγγελίες σε προμηθευτές κυμάνθηκαν κοντά στα επίπεδα των προηγούμενων δύο μηνών. Οι εκτιμήσεις για τη μελλοντική απασχόληση δεν μεταβλήθηκαν ουσιαστικά από το επίπεδο του περασμένου μήνα. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω, με το ενδεχόμενο όμως κάποιων μελλοντικών αυξήσεων να παραμένει.

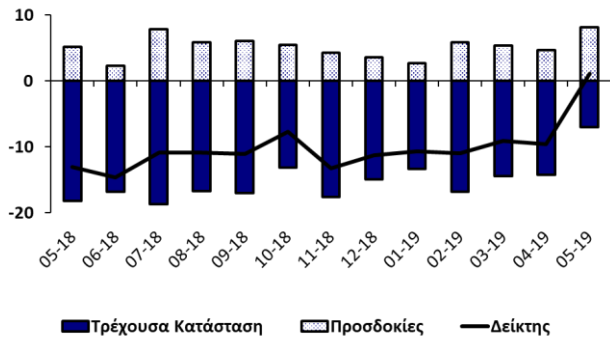
Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα ενισχύθηκε σημαντικά λόγω βελτίωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 5, Πίνακας 1). Σε σχέση με τον Απρίλιο, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων για τη δραστηριότητά τους το τελευταίο τρίμηνο ήταν θετικότερες και, ταυτόχρονα, οι αξιολογήσεις για τα υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ήταν λιγότερο δυσμενείς. Τον Μάιο οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για

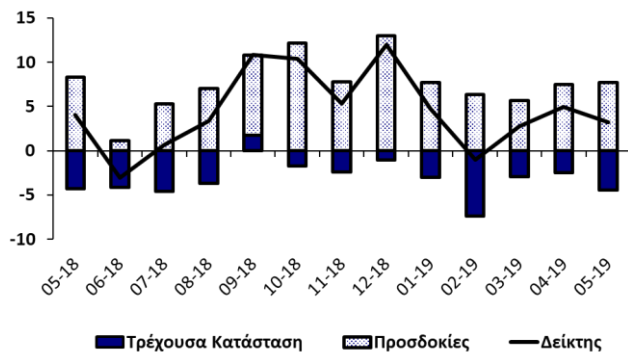
τον αριθμό των εργαζομένων τους το επόμενο τρίμηνο αναθεωρήθηκαν σημαντικά προς τα πάνω. Οι προσδοκίες για τις τιμές πώλησης αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, παραμένοντας όμως αρκετά θετικές.

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 6, Πίνακας 1). Τον Μάιο οι αξιολογήσεις των επιχειρήσεων για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου καθώς και για τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ήταν δυσμενέστερες. Αντίθετα, οι απαντήσεις των επιχειρήσεων σχετικά με τις παραγγελίες για εξαγωγές ήταν λιγότερο αρνητικές τον Μάιο. Οι αξιολογήσεις του επιπέδου των αποθεμάτων τελικών προϊόντων αποτυπώνουν ανοδικές τάσεις για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, αποδυναμώνοντας το κλίμα. Οι εκτιμήσεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου παρέμειναν κοντά στα θετικά επίπεδα του Απριλίου. Συγκριτικά με τον Απρίλιο, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων για τον αριθμό των εργαζομένων τους και για τις τιμές πώλησης, κατά τους επόμενους τρεις μήνες, αναθεωρήθηκαν ελαφρώς προς τα κάτω και προς τα πάνω αντίστοιχα.

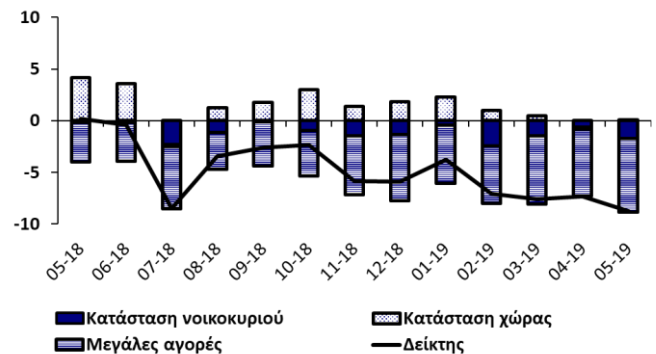
Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος – Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Μάιο σημείωσε μικρή επιδείνωση συγκριτικά με τον Απρίλιο. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών τους κατά τους τελευταίους 12 μήνες ήταν αρνητικότερες συγκριτικά με τον Απρίλιο.

Οι απαντήσεις των καταναλωτών για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες, καθώς και οι προσδοκίες τους για τη μελλοντική κατάσταση των νοικοκυριών τους και της Κύπρου γενικότερα δεν κατέγραψαν ουσιαστικές μεταβολές από τα επίπεδα του περασμένου μήνα. Οι προσδοκίες των καταναλωτών για τις συνθήκες στην αγορά εργασίας κατά τους επόμενους 12 μήνες σημείωσαν μικρή βελτίωση, με την πλειοψηφία να αναμένει περαιτέρω μείωση στον αριθμό των ανέργων (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών – Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Οι απαντήσεις των καταναλωτών για τις τιμές τους τελευταίους 12 μήνες παρέμειναν σταθερές στα επίπεδα του Απριλίου, με την αντίληψη των αυξημένων τιμών να επικρατεί. Οι προσδοκίες τους για τις τιμές κατά τους επόμενους 12 μήνες αναθεωρήθηκαν προς τα κάτω, υποχωρώντας σε οριακά θετικά επίπεδα. Οι αξιολογήσεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για μεγάλες αγορές ήταν λιγότερο αρνητικές τον Μάιο. Ωστόσο, οι καταναλωτές εμφανίζονται πιο συγκρατημένοι απ' ό,τι τον Απρίλιο σε σχέση με μελλοντικές δαπάνες για μεγάλες αγορές. Τον Μάιο οι απόψεις των καταναλωτών για την καταλληλότητα της τρέχουσας περιόδου για αποταμίευση και οι προθέσεις τους για αποταμίευση καταγράφηκαν αρνητικότερες συγκριτικά με τον προηγούμενο μήνα.

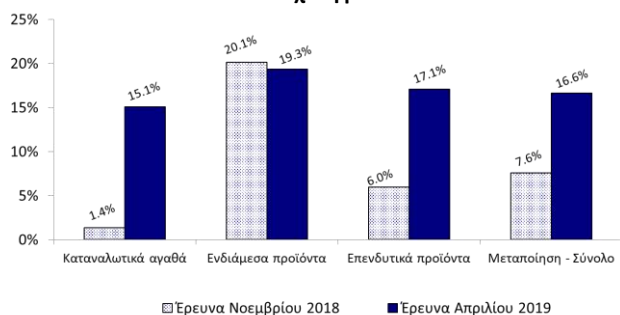
Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Μάιο 2019 μειώθηκε κατά 1,3 μονάδες σε σχέση με τον Απρίλιο 2019 λόγω επιδείνωσης του κλίματος στις υπηρεσίες, στη μεταποίηση, στο λιανικό εμπόριο και μεταξύ των καταναλωτών. Η υποχώρηση του κλίματος στη μεταποίηση και στο λιανικό εμπόριο προέρχεται από δυσμενέστερες αξιολογήσεις της τρέχουσας κατάστασης, ενώ η χειροτέρευση του κλίματος στις υπηρεσίες οφείλεται τόσο στην τρέχουσα κατάσταση όσο και στις προσδοκίες. Η μείωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης συνδέεται κυρίως με δυσμενέστερες απαντήσεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών καθώς και για μεγάλες αγορές μελλοντικά. Το επιχειρηματικό κλίμα στις κατασκευές κατέγραψε σημαντική βελτίωση.

Έρευνες Επενδύσεων

Οι Έρευνες Επενδύσεων διεξάγονται ανάμεσα σε επιχειρήσεις στον τομέα της μεταποίησης και στοχεύουν στη συλλογή πληροφοριών για τα επενδυτικά τους σχέδια. Τα στοιχεία συλλέγονται δύο φορές τον χρόνο, Απρίλιο και Νοέμβριο, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων στις διάφορες χώρες της ΕΕ. Οι έρευνες στην Κύπρο γίνονται τηλεφωνικώς ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα 300 επιχειρήσεων, το οποίο δίνει βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Στις έρευνες Απριλίου και Νοεμβρίου χρησιμοποιούνται διαφορετικά ερωτηματολόγια. Τον Απρίλιο οι επιχειρήσεις δηλώνουν τυχόν μεταβολές στις επενδύσεις τους την προηγούμενη χρονιά σε σχέση με πριν δυο χρόνια, και την τρέχουσα χρονιά σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Στην έρευνα του Νοεμβρίου χρησιμοποιείται πιο λεπτομερές ερωτηματολόγιο που διερευνά τις μεταβολές στις επενδύσεις, τους παράγοντες που επηρεάζουν τις επενδύσεις και τον σκοπό για τον οποίο διεξάγονται οι επενδύσεις.

Η Έρευνα Επενδύσεων Απριλίου 2019 κατέγραψε κάποιες διαφοροποιήσεις από την Έρευνα Νοεμβρίου 2018 στις εκτιμήσεις για τη μεταβολή των επενδύσεων το 2018 συγκριτικά με το 2017.² Τον Νοέμβριο 2018, οι επιχειρήσεις εκτίμησαν ότι οι επενδύσεις τους το 2018 θα αυξάνονταν κατά 7,6% σε σχέση με το 2017. Μεγαλύτερη αύξηση εκτιμούσαν ότι θα είχαν οι επιχειρήσεις παραγωγής ενδιάμεσων προϊόντων (20,1%), ενώ μικρότερη αύξηση ανέμεναν οι επιχειρήσεις παραγωγής καταναλωτικών αγαθών και επενδυτικών προϊόντων (1,4% και 6,0%, αντίστοιχα). Στην Έρευνα Απριλίου 2019, η μεταβολή στις συνολικές επενδύσεις στη μεταποίηση μεταξύ των ετών 2017 και 2018 εκτιμήθηκε στο 16,6%, αυξημένη κατά εννέα ποσοστιαίες μονάδες συγκριτικά με την Έρευνα Νοεμβρίου 2018. Τον Απρίλιο 2019, οι επιχειρήσεις παραγωγής καταναλωτικών αγαθών και επενδυτικών προϊόντων δήλωσαν πολύ θετικότερους ρυθμούς μεταβολής των επενδύσεων τους συγκριτικά με τον Νοέμβριο 2018.

Διάγραμμα 8: Ποσοστιαία μεταβολή των επενδύσεων το 2018 σε σχέση με το 2017

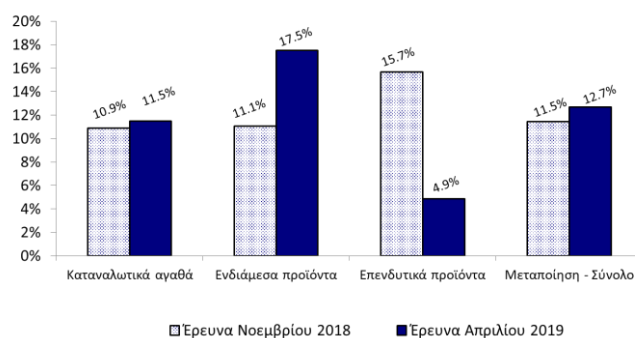

Αντίθετα, τα ποσοστά μεταβολής των επενδύσεων στον υποτομέα των ενδιάμεσων προϊόντων αναθεωρήθηκαν

ελαφρώς προς τα κάτω, παραμένοντας όμως αρκετά ισχυρά όπως αναμενόταν στην Έρευνα Νοεμβρίου 2018 (Διάγραμμα 8).

Αναφορικά με τις εκτιμήσεις για τη μεταβολή των επενδύσεων το 2019 σε σχέση με το 2018, οι επιχειρήσεις στην Έρευνα Νοεμβρίου 2018 ανέμεναν αύξηση της τάξης του 11,5%. Περισσότερο αισιόδοξες παρουσιάστηκαν οι επιχειρήσεις παραγωγής επενδυτικών προϊόντων, που εκτιμούσαν αύξηση στις επενδύσεις τους κατά 15,7%. Τον Απρίλιο 2019, η εκτίμηση για τη μεταβολή στις επενδύσεις το 2019 στον τομέα της μεταποίησης, αναθεωρήθηκε οριακά προς τα πάνω, με την αναμενόμενη αύξηση να έχει διαμορφωθεί, κατά μέσο όρο, στο 12,7%. Η μικρή προς τα πάνω αναθεώρηση οφείλεται σε ευνοϊκότερες εκτιμήσεις στον υποτομέα παραγωγής ενδιάμεσων προϊόντων (από 11,1% σε 17,5%) και, σε μικρότερο βαθμό, στον υποτομέα παραγωγής καταναλωτικών αγαθών (από 10,9% σε 11,5%). Αντίθετα, οι επιχειρήσεις στον υποτομέα παραγωγής επενδυτικών προϊόντων αναθεώρησαν τις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις τους το 2019 σημαντικά προς τα κάτω, και πλέον εμφανίζονται ως οι πιο απαισιόδοξες, σε αντίθεση με την Έρευνα Νοεμβρίου 2018 (Διάγραμμα 9).

Διάγραμμα 9: Αναμενόμενη ποσοστιαία μεταβολή των επενδύσεων το 2019 σε σχέση με το 2018

² Στις επενδύσεις περιλαμβάνονται τόσο η αντικατάσταση του παλιού εξοπλισμού της επιχείρησης, όσο και η απόκτηση νέου εξοπλισμού, η αγορά ή κατασκευή νέων κτιρίων, η επέκταση παλιών κτιρίων και άλλα έργα υποδομής, όπως είναι τα έργα για έλεγχο της ρύπανσης, βελτίωση της ασφάλειας κλπ. Τα στοιχεία της Έρευνας Επενδύσεων δεν προσαρμόζονται για εποχιακές διακυμάνσεις.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2018								2019				
	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	112.8	107.1	109.2	109.7	112.9	110.7	112.9	116.2	112.4	112.3	110.3	112.7	111.4
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	33	16	25	23	32	26	35	44	33	36	28	34	31
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	20	11	13	11	16	14	27	40	29	37	30	32	27
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	42	22	33	26	29	23	42	49	35	42	26	35	35
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	36	16	29	33	50	39	36	43	34	29	27	37	30
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	6	-2	-6	0	-11	2	10	13	13	2	8	10	-2
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	9	5	6	11	10	6	21	24	18	6	5	13	-3
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	0	-10	-1	-3	-7	3	5	8	10	7	5	-1	1
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	10	6	5	10	0	2	5	2	1	0	1	1	0
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	12	1	3	6	-3	3	-1	-4	-6	-11	-9	-9	-15
Τρέχοντα αποθέματα ³	6	1	4	-3	1	11	2	5	0	-4	-2	-2	3
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	23	17	14	20	6	16	19	13	8	6	9	10	19
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	13	10	8	12	-4	7	9	13	-4	3	7	9	8
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	1	0	1	0	0	1	0	0	2	0	-3	-1	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	3	3	4	8	4	7	2	4	6	8	2	6	4
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-13	-15	-11	-11	-11	-8	-13	-11	-11	-11	-9	-10	1
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	12	-3	3	10	16	9	3	6	11	18	13	12	17
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-37	-34	-37	-33	-34	-26	-35	-30	-27	-34	-29	-28	-14
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	10	5	16	12	12	11	9	7	5	12	11	9	16
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	13	15	11	14	24	11	5	15	8	19	17	21	19
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ													
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	4	-3	1	3	11	10	5	12	5	-1	3	5	3
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	15	10	8	4	10	18	4	22	12	4	7	9	1
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-19	-28	-28	-17	-11	-18	-19	-20	-27	-26	-26	-20	-22
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-18	-36	-7	0	-18	-11	-17	-20	-20	-29	-23	-33	-25
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-6	-15	-14	-6	-16	-13	-12	-17	-18	-3	-18	-13	-9
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	25	3	16	21	27	36	23	39	23	19	17	22	23
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	3	2	3	3	2	5	0	2	2	2	2	2	0
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	1	5	-5	1	6	0	7	3	-2	2	6	1	3
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ													
Δείκτης ²	0	0	-9	-3	-3	-2	-6	-6	-4	-7	-8	-7	-9
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες ³	-3	-5	-9	-7	-5	-5	-5	-8	-6	-10	-6	-4	-7
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	2	4	0	2	4	2	-1	2	4	0	1	2	1
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	20	17	0	6	4	10	5	4	10	5	4	4	5
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	17	14	-1	5	7	12	5	7	9	4	2	-1	0
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-12	-3	-2	-2	3	5	17	12	7	8	13	15	15
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-7	3	-2	0	-2	-2	7	2	-1	4	0	8	2
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ⁴	-21	-9	-3	-7	-5	-8	-8	-8	-13	-8	-11	-11	-13
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-13	-15	-20	-11	-7	-9	-26	-17	-18	-21	-11	-17	-14
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες ³	-15	-15	-24	-14	-17	-18	-23	-26	-23	-22	-27	-26	-29
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-9	-14	-27	-24	-19	-19	-31	-28	-27	-29	-29	-28	-31
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες	-29	-38	-44	-41	-38	-43	-39	-42	-43	-48	-42	-37	-47
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	17	12	9	7	15	11	7	12	10	9	12	12	10

Σημειώσεις:

¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf και https://ec.europa.eu/info/files/reviced-consumer-confidence-indicator_en.

³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

Το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου είναι ένας ανεξάρτητος, μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης στα οικονομικά, κυρίως σε θέματα που ενδιαφέρουν την Κύπρο.

Κέντρο Οικονομικών Ερευνών

Πανεπιστήμιο Κύπρου

Τ.Θ. 20537, 1678 Λευκωσία, ΚΥΠΡΟΣ

Τηλέφωνο: 22893660, Τηλεομοιότυπο: 22895027

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: erc@ucy.ac.cy

Ιστοσελίδα: www.erc.ucy.ac.cy

Το δελτίο δημοσιεύει αποτελέσματα από τις Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας που διεξάγονται στην Κύπρο και συντονίζονται από το ΚΟΕ ως μέρος του ευρωπαϊκού προγράμματος *Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys*. Το δελτίο εκφράζει απόψεις των συγγραφέων* μόνο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση του περιεχομένου.

* Χριστιάνα Αναξαγόρου (email: anaxagorou.christiana@ucy.ac.cy)

* Νικολέττα Πασιουρτίδου (email: n.pashourtidou@ucy.ac.cy)

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση, από οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο, όλου ή μέρους του δελτίου, με αναφορά στο παρόν δελτίο.